

L a t w e e f c h u N w i s e s .

Nr. 15. Zettortdeenâ 10. April 1852.

No Zelgawas.

Pastahwiga falna (naktis 7 lihds 8 grabdeem) un seemela wehisch muhsu pluddus irr nobeigufchi un tiltis Leeluppe atkal irr eeliktis, bet mihtais Deews ar sawahm fahnahm janus tiltus pah muhsu uppehm sah! taifibt. Stahsta ka augfchpuffe Zelgawas Leeluppe effoht aissalluse. Driffes uppe plohti, kas atnahkufchi, irr eefallufchi. Kas to redsejis Gtâ April deenâ!

4tâ April kahds pubhmannis, kas pa muhsu eelahm ar draschi brauz, pah leelo tiltu us Snekku kroggu brauzis, sirgus nepeeseetus pamettis un kroggâ eegahjis. Sirgi nogahjuschi pee uppes dsert, bet eekrittufchi tuhdat dsittumâ. Gan fahkufchi peldeht, bet smagga draschke tohs dibbeni eerahwuse un sirgi preeksch tauschu azzim nosihkufchi. — 3.

No Birschumuischas.

Ul, zil ne-apdohmigi irr muhsu laudis pee saweem darbeem, ka pee mallas un balku zirfchanas, jo ne weena seema pahreet, ka schahdi tahdi zirteji ne eezehrtahs sawas kahjas, un tomehr tee tad ne melle no weetas un pee laika ihstu palihgu. Tâ tad ta eewainofchana paleek flittaka un daschureis nahwiga. — Tai 19tâ Merz notikke muhsu draudse zitta tahda nelaima, bet arri zaur ne-apdohmigu prahtu. Laudis rakke granti us zelkeem ko west. Winni bija israklufchi dsittu allu pakalnâ; tur eelihde weens labs apprezehets darba wihes, treiju dsihwu behnu tehws, 45 gaddus wezs, un tappe apbehrts un faspsests zaur to semmi, kas winnam uskritte. Gan zitti grantes weddeji to tuhda lin israkke, gan affini laide, bet ne ka! winsch palikke nedsihws. Kad tiklai tee laudis pee laika to semmi ar schlippelem buhtu zaurraklufchi, tad tahda nelaima ne

buhtu notikkufi, bet ne weens ne gribbeja ar tahdu darbu puhletees. Nu rauda atraitne un bahriini pah sawu mihtudraugu un tehwu.

Tai 25tâ Merz Daugawa pee Zehkabstat-tes salausija sawu seemas dekki un, paldees Deewam, bes wiffas stahdes un pee semja uhdens aiswedde us juhru. Saule bes leetus to dsittu sneegu no klaiimeem irr aisd sinnufi, bet meschds wehl dauds effoht. Zekki ne paliks flitti, jo sneegs suhd, tur semme paleek sausa, jo uhdens wiffur eewelkads. Tapehz arri ne kur uhdens pekus warr redseht un rudfisch ne kur ispuusch. Warr buht ka schehligais Deews mums atkal dohs labbu baggatu maises gaddu. Maises truhkums irr lohti leels, bet no lohpu barribas truhkuma wehl ne ko ne dsird. Dauds behrni irr apmirrufchi un jau drudsis rahdahs muhsu mallâ. — 2.

Luhgfhana.

Zeenihts rakstittajs, kas Zuh to jauku stahstu „Stwehdeena“ tanni dewitâ Nummeri schi gadda Latweeschu Nwises pasneegufchi, ko dohmajeet, woi ne warretum w i f f u grahamatu, is kur-ras minnetu stahstu nemmeet, Latweeschu wal-loda pahrzelt? — Man schleet, ka schds rentes-lalkds pirzeju un lassitaju tai ne truhks; jo to prazeffetaju, pihpmannu, pautu-ehdeju u. t. j. pr. ir Kursemme deesgan atrohdahs un to Soggetam lihdsigu rentes-deweju arridsan, kas wiffi jo deenas jo wairumâ eet. Es sawas brijhwstundâs diwi nodallas gandrihs jau esmu pahrzehlis. Kad nu kahdi tschetri rakstittaji warretum fabeedrotees un fahrs nemtu 7 no-dallas, tad zerru, ka ihfâ laika tiktum gallâ; jo weenam tas darbs nahktohs pa gruhti un buhtu wiffai ilgi ko galdih, kamehr tik derriga un kohfcha grahamata kluhtu tauschu rohkâs. Ja nu Zums, gohdigs lungs, patiktos roh-

kas peelikt pee ta darba, tad esseet til labbi un isfakleet pahr to sawas dohmas schinnis lap-pinäs.

C. D. L—ch.

Labs padohms us Surgeem.

Ne zil ilgi, tad krobhsineekeem atkal buhs labba pelaa. So Surgu-deena tahtu wairs naw, fainneekeem atkal jauna faine jamelle un — derrefchanas ja-apstiprina ar brandwihna glahsiti. Redsefi tad, ko brandwihns spehj — prohti tas darra firdis nihkstas un mehles gluddas, ka weens atlaisch, ohtrs sohla wairak, un ka tahda wihs tee faderrahs ahtri, kas zitkahrt ne buhtu fatikkuschi. Bet zil ilgi tad pastahw tahdas derrefchanas, kur brandwihns bij tas faderretajs, woi zil ilgi gohdam tee kohpa fateel, ko brandwihns sawedis kohpa? — Pagasta teefas stihweris tewgan pehz saweem protokolleem warrehs isstahstihht labbak, ne ka es, ka ne zil ilgi pehz Surgeem mahjas kildas zekahs un kaufchanas, un ka tee paschi, kas ar eekahrsotu galwu palikke labbi draugi, zits prett zittu zekahs prettineeki. Un kam tad wainas pee schahdas sliktas un nederrigas buhschanas? Kas labbu prahtu un faderribu melle tur, kur wifs prahts un kreetnis padohms tohp panemts — tas pats irr wainigs, ka pehz labbi winnam ne isdohdahs. Mihlee fainneeki, kad juhs faines gribbeet derrecht us Surgeem, tad ne sanahzeet krogods, paschi sewim un saweem derrejameem puischeem woi meitahm tahs galwinas apreibt; tas teescham irr sliktis eefahkums. Bet darrait laobal ta, ka weens kungs darrija sawa muischa, kad winsch tur eefahze dsihwoht. Proh-teet tas ta bij.

Tanni pascha muischa eepreekscha bij dsihwojis kungs, kas par sawu muischas buhschanu un par saweem laudim mas ko behdaja. Woi tee pahrtikkuschi, woi ne, woi tee dsihwotaji, woi ne — tas winnam bij weenalga; ja tikkai muischas junkurs no pilsehta, kur labbibu un linnus pahrdewe, winnam labbu kulli naudas atueffe, tad winsch bij pilna meerä. Tas junkurs arri labbi sinmaja pehz sawa pelna

luhkoht, un kad neweens winnu pahrluhkoja, tad winsch jo labbi pratte tohs laudis speest. Pee darbeem bij ja-eet, kad gaisminu wehl ne redseja, un wakkara tad tikkai atlaide, kad faulite fenn jaw bij noreetejusi. Swehtdeenu un darba deenu winsch ne ischlihre, un teem algadscheem bij ilgi un daschfahrt arri pawelsti us sawu algu jagaida. — Tapehz nu arri tee laudis, kur ween warreja peekrahpt muischas-kungu, to darrija ar preeku, un ja ween buhtu warrejusch, labpraht ar winnu buhtu teefajuschees. Swehtdeenas wakkara, tad wiffi dsihwoja pa kroggeem dserdami un laudamees — tas bij winnu weenigs preeks. Wasniza eet un Deewa wahrduus klaufites — ta winneem bij swescha leeta, un ja ne buhtu jauni pahri laulajami bijusch, un behnini kristijami — tad warr buht neweens ne buhtu eegahjis basniza. Warr buht, ka arri pats mahzitajs bij kuhtrs palizzis un aismirsis, ka winnam peenahzahs neween mahziht, bet arri norahht tihschus grehzineekus. — Ar wahrdu falkoht, par wiffu walsti bij leela palaischana un nederriga buhschana.

Ru gaddijahs ap pascheem Surgeem, ka wezs kungs nomirre, un ta muischa un wiffa winna zitta manta kritte weenam labbam gohdigam un deewabihjigam kungam. Tam ta leela palaischana wis ne patikke. Surgi bij klahht, wajjadseja no jauna cetaisitees. Pa-preekschu winsch to Junkuru atlaide un tad wehl pascha Surgu-deena wiffus sawus laudis fa-aizinajis muischa, ta us winneem runnaja:

„Mihlee draugi, no wiffas firds jums wiffseem labbas deenas wehlejam! Labbi muhs nu eekatteet: redseet, sche es efmu, juhfu kungs, un sche mans laulahts draugs. — No schihs deenas mehs wiffi ta ka weenas maifes behni kohpa dsihwosim, kohpa strahdasim, lihds kamehr Deews wehlehs. Es ne sinnu, ko Deews pahr mums buhs nospreedis, woi laimi, woi nelaimi; bet laimi un nelaimi, labbas un kaudnas deenas mehs kohpa ar jums gribbam fanemt no Deewa schehligahm rohlahm. Jums peenahkabs strahdaht, bet arri mehs gribbam

strahdaht. Jums peenablahs mums kalpoht, bet arri mehs jums gribbam kalpeht un palihdseht. Un mehs un juhs, mehs wiffi gribbam Deewam kalpoht, jo jebkahda labba un der-riga kalposchana zilwekem, ta patte arri irr Deewa kalposchana. — Redseet, es esmu juhsu lungs; bet es arri gribbu juhsu draugs un tehws buht. Juhfu preeks buhs mans preeks, juhsu behdas buhs mannas behdas. Jums nekahda leeta ne buhs trubkums; jo kas strahda, tam arri buhs ehst, pehz Deewa wahrdeem. Juhfu alga jums taps ismaksata pee laika un bes nekahdas atrauschanas, ko katrs buhs pel-nijis. Mannâ muischâ ne weenam ne buhs buht, kas kahdâ nelaimê eekriht, un kas pee man un pee manna laulata drauga ne atrohd fewim ustizzigu draugu un paligu. Mannâ muischâ neweenam ne buhs buht, kas netaisnibu zeesch un kas taisnibu pawelti pee man melle. Tapedz ikkatrs no jums, kam kahda luhgschana woi kahda subdsiba irr, lai drohschi pee man nahk, es ar wianu gribbu isrunnatees un wianam palihdseht, kur un kâ es spehschu. Un ja kas no jums atrastohs, kas dohma, ka es pats wianam pahri darrijis, tas lai bes bailehm man to fakka, tad es labpraht, ko slikti buhtu darrijis, gribbu atlihdsinaht. Es jums gribbu ustizzigs buht, tapat arri juhs mannim effect ustizzigi; muhsu starpâ lai ne tohp atrasti nekahdi melli, nekahda netaisniba. Un wehl es jums fakku: ja kahdam no jums useetu slim-miba, tad mans laulahts draugs par wianu gahdahs, kâ par sawu behrnu, un dakteru un sahles es maksaschu. Un wehl: no ne weena-pascha es wairak darba prassichu, ne kâ teesa buhs preeksch Deewa un zilwekem. Bet swehtdeenâs un swehtkôs mannâ muischâ pawissam ne buhs strahdaht; to es schodeen zeeschi peekoh-dinaju wisseem; jo ta swehtdeena no Deewa irr eezelta ne preeksch muhsu laizigeem darbeem, bet ka Deewam kalpojam kluffâ un swehtâ garrâ. — Woi juhs nu, mihtee draugi, ar wiffu to effect ar meeru, ko jums esmu fazzijis?

Kungs kahdu brihtinu kluffu zeete, gaidi-dams, ko laudis atbildehs. Bet tee arri kluffu

zeete, ne sinnadami ko runnaht. Es juhs prassu, ta nu lungs ohtru reisi fazzija, woi juhs ar meeru effect ar to, ko es jums esmu fazzijis? — Tad weens no ta pulka fazzija: effam gan, un tapat ohtrs un treschais fazzija; pehz wiffi kâ ar weenu mutti fazzija: effam ar meeru!

Bet lungs wehl fazzija: Nu labbi, ar to juhs effect ar meeru. Juh redseet, ka es ne esmu wis skohps woi zeets zilweks, ka es labpraht gribbu doht kas jadohd. Bet nu es arri no jums ko gribbu prassiht. Es no jums prassichu tschetras leetas. Papreekschu: effect man paklaufigi; ko es fakku, to darrait bes kaweschanas! Pa tam: effect ustizzigi un mohdrigi pee wisseem darbeem! Treschâ kahrtâ: nu labbi leezeet wehrâ: manneem laudim leeka dserschana un wasaschanahs pa krehgeem no schihs deenas irr aisleegts. Ja kas no jums peedserrahs, to es ne weenu deenu wairs ne tureschu pee mannim. Es pats bes brand-wihna peeteeku, arri juhs bes brandwihna warreet peetikt, un — jums buhs peetikt. To es gribbu. — Un nu wehl pehdigi: Es sawâ muischâ un pee saweem laudim ne buht ne zee-tischu nekahdu neschlihtstibu un mauzibu. Mannâ muischâ un mannâ walsti wifs buhs notikt gohdam. Jums zittam preeksch zitta buhs ap-galwotees, ka nekahds neschlihtstibas grehks ne noteek; ja kas no tahdeem grehkeem ko manna, tam tublin buhs nahkt pre mannim un man to peeteikt; tas ne irr plukschleht jeb siktas wal-lodas zelt, bet ta buhs darriht pehz pateesi-bas; jo kas grehku paslehp, tas pats pee ta wainigs irr. Prohteet: ja kahds, weenalga woi wihrs woi seewa, kahdu neschlihtstibas grehku padarra, tam pascham ja-eet prohjam. — Dabs irr tahs leetas, ko es no jums prassu. Kas tahs turrehs, tam pascham labbi klah-fee; kas tahs ne gribb, tam weetas pee man ne buhs. Itkatram, kas pehz manna prahta ne gribb dsihwoht, tam pascham es ne leedsu lihds riht wakkaram uesteikt un eet kurp winsch gribb. Bet ja kas mannim lihds tam nospreestam laikam ne buhs uesteizis, to es tureschu

pat tahdu, ka tas swehti apfohlijees, pee man dsihwoht paklaufigs, nepeekuffis pee darbeem, ar skaidru galwu un schlihtu firdi. — Ru eeweh-rojeet labbi, ko es jums sazzijis, un rihta fakait man, ka juhs effect nodohmajufchi darriht. Mehs labbi draugi gribbam buht! Ru dohdeet man wiffi labbu rohku, wiffi, puischi un meitas. — Un mannai feewat arr! — Ta irr labbi. — Taggad eita ar meeru. Un rihta muddigi pee darba!

Lautini aisgabje, paschi ne sinnadami ka wianeem bij notizzis. Ta wehl neweens zilweks ar wianeem ne bij runnais; bet winni arr manniya, ka eeksch teem wahrdeem bij spehks, prett ko aplam neka ne warreschoht darriht. Zitti galwinas krattija, bet kluffu zeete; zitti galwas grohfidami sazzija: Tas jaunais irr zittads ne ka tas wezzais lungs. Wehl zitti kluffitinam patschufsteja, ka tomehr pehz wezzas eeraschas gribboht dsihwoht; gan lungs to ne mannihs. Weens, kas likkaks gudraks pahr jitteem, sazzija: Sargaitees, tas jaunais lungs irr weens bihelneeks! — Dhtra deena ne weens pats ne nahze usteitees, ta ka lungs turreja, ka wiffi bij apnehmufchees pehz winna prahta dsihwoht.

Pats pulksten 4 no rihta jaw bij peezehlees. Wiffur winsch bij redsams: pagalma, klehtis, stalkos, pee lohpu barroschanas, pee arschanas, pee fuhdu weschanas. Pa weenu azzumirkli winsch redseja, kas bij nepareisi darrihts, jeb arri kas pareisi. Wiffus darbus winsch gruntigi sapratte: sché winsch pamahzija, tur winsch pastubbinaja, tur atkal winsch pats rohku peelikke. Darbi schlihts, ka brihnumis bij pascheem strahdneekeem. Un pee wiffa ta winsch neweenu ne islammoja, neds fitte; bet arweenu bij labs un laipnig. — Zeeniga mahte patte arri bij kluffa un rahma, kad winna tik-kai ar azzu mette, tad meitas to labbak sapratte, ne ka kad eepreekschu wezza fainneeze simtu reis rahje un lammaja.

Labs ar labbu fateekaks, kauns ar labbu ne; ar laiku schlihtschana zehlahs starp teem faines behneem; zitti tohs jaunus lungus usteize un no firds mihleja un preeksch winneem Deems sinn fur buhtu strehjuschi; zitti atkal preeksch azzim runnaja ar smaididamahm luh-pahm, bet mugguru greesuschi lammaja un lahdeja. — Trihs mehneschi bij pagahjuschi, tad peezi puischi un trihs meitas bij atlaistas, tapehz ka winnus pahrleezinaja, ka ar dserfchanu un neschlihtstibu bij apgrehlojuschees. Tee zitti meerigi un preezigi pee saweem kungeem palikke. —

Sché mans stahsts beidsahs. Un kalabb jums to esmu preekschâ zehlis? Man schteet, ka no ta labbas mahzibas warreet nemtees: Us Jurgeem darrait, mihtee fainneeki, tapat ka schis lungs sawâ muischâ. Sawas mahjâs arri juhs fainneeki effect tee fungi un walbineeki. Ta juhs paschi ween gribbeet labbi un gohdigi dsihwoht, tad sawu faimi ne labbinajeet pee sewim ar brandwihnu, bet parahdeet winneem labbu, taisnu un ustizzigu firdi, mahzait to taisni un deewabihjigi dsihwoht, un turreet zeeti us tam, ka ta noteek. Tad Deems swehtih juhs un zaur jums juhsu faimi. Lai Deems dohd, ka ta noteek. Gr.

T e e f a s f l u d d i n a s c h a n a .

No Zirawas = Dserwes pagasta teefas tohp wiffi tee, kam lahbas taisnas parradu prassichanas pee ta Zirawas fainneeka Geert Sehgei no Bruzzu mahjahm, par fuerra mantu parradu un inventariuma truhkuma dehl konkurse spreesta, usatzinati, pee saudeschanas sawas teefas diru mehneschu starpâ, prohti lihds 12to April f. g., kas par to weenigu un islehgfschanas = terminu nolikts, ar sawahm prassichanahm un peederrigahm peerahdischanahm pee schihs pagasta teefas peekteitees, un sagaidiht, ko teefa par scho lectu pehz likkumeem spreedihs, ar to peedraudeschanu, ka wiffus tohs, kas sawas prassichanas lihds wirtspeeminnesam terminam ne buhs peederufchi, wehlat wairâ ne klausih. Zirawâ, tai 9ta Webruar 1852. 1

(L. S.) ††† Geert Steinberg, pagasta wezz.
(Nr. 35.) Teefas stihweris U. Karpjensky.

B r i h w d r i f f e h t .

No juhrmassas-gubernias augstas waldischanas pusses: Collegienrath v. Braunschweig, Zensor.
No. 110.